DOI: 10.22559/folklor.255

folklor/edebiyat, cilt:24, sayı:94, 2018/2

Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türk Halk Sanatı – Edebiyatı Unsurlarını Öğrenmeleri ve Aktarımları

International Students' Learning and Transfer of Elements of Turkish Folk Art and Literature

Ramazan Çakır*

Özet

Küreselleşen ve değişen dünyada, Türk halk edebiyatı unsurlarının ve geleneksel Türk sanatlarına ait değerlerin başka milletlere özellikle de yüksek eğitim almak ve dil öğrenmek için ülkemize gelen yabancı uyruklu öğrencilere aktarılması gün geçtikçe daha fazla önem kazanmaktadır. Dil öğretimiyle birlikte edebi ve sanatsal değerlerin aktarımı da kolaylaşmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, yükseköğretim kurumlarında okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin Konya'da kaldıkları süreçte, Türk halk sanatından (işitsel-dramatik-görsel) 'olumlu-olumsuz' etkilenmelerini, öğrenmelerini ve aktarımlarını tespit etmektir.

Araştırmada; işitsel olan Türk halk edebiyatı ve çalgı aletlerinden; hareketli olan halk oyunlarından ve görsel olan ebru, hat, ağaç oymacılığı gibi halk sanatlarından yapılandırılmış mülakat ve gözlem yoluyla elde edilen Türk halk sanatına ait değerleri ve aktarımları tasnif etmek, tablolaştırmak ve tespit edilen bulgulara dayanarak Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında yeni öneriler sunmak amaçlanmıştır.

* Yrd. Doç. Dr., Girne Amerikan Üniversitesi, Türkçe Öğretmenliği Bölümü, Girne-KKTC, ramazancakir@gau.edu.tr

Araştırma grubunu; Konya'daki üniversitelerin farklı bölümlerinde okuyan ve yaşları 17-49 arasında değişen, 66 farklı ülkeden gelen 286 yabancı öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin çözümlemesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır.

Avrupa, Asya, Amerika ve Afrika kıtalarından gelen yabancı uyruklu öğrencilerden elde edilen bulgular; konu başlıklarına göre tablolar halinde istatiksel olarak yorumlanmıştır. Sonuçlardan hareketle çeşitli değerlendirmeler yapılmış ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: *Türk halk edebiyatı, Türk halk sanatı, Türk kültürü, Konya*

Abstract

In a globalized and changing world, it becomes increasingly more important to transfer elements of Turkish folk literature and traditional Turkish arts to foreigners, especially the international students that are in Turkey to study or learn Turkish. It becomes easier to transfer literary and artistic values while teaching language. This study aims to determine how international students are influenced by, learn and transfer Turkish folk art (audio-dramatic-visual) during their stay in Konya. The participants of the study were 286 international students between the ages 17 and 49, coming from 66 different countries. All were studying in various programs at universities in the city of Konya. Structured interview and observations were used to collect data about the values related to audio, visual and dramatic Turkish folk arts such as Turkish folk literature, folk music and instruments, traditional folk dance, ebru, calligraphy and wood carving. The data, then, were categorized and tabulated andanalyzed using content analysis technique. Findings were interpreted to make recommendations in the field of teaching Turkish as a foreign language.

Keywords*: Turkish folk literature, Turkish folk art, Turkish culture, Konya*

Giriş

İnsanlar, kültürlerini aktarmak ve anlaşmak için dili kullanmışlardır. "Dil, bir toplumun anlaşma vasıtası olduğu gibi, aynı zamanda bir kültür taşıyıcısı ve aktarıcısıdır" (Özbay, 2002:15). "Dil, insanların anlaşmak için kullandığı en mükemmel iletişim aracıdır" (Emiroğlu, 2014:110).

Halk edebiyatının, sanatının ve geleneksel kültür öğelerinin sözlü ve yazılı olarak aktarılmasında temel araç dildir. "Avrupalı araştırmacılar, folklor çerçevesinde mütalaa ettikleri malzemesi dile dayanan: Destan, masal atalar sözü, bilmece, türkü cinsinden anonim ve kollektif karakter taşıyan eserleri topladılar (Elçin,2000:3). Türk dünyasında ise ortaya çıkış ve yazıya geçiriliş zamanları kesin olarak bilinmeyen halk edebiyatı ürünleri başlangıçta cönklerde ve mecmualarda toplanmıştır (Çakır, 2006:1). Halk hayatını ve sanatını kalıcı hale getiren eserlerin ve ürünlerin; kültürel kimlikle beraber, bir millete ait ortak duygu ve düşünce oluşturmada işlevleri yadsınamaz. "Halk kültürü, uygarlıkların oluşturan insanların kimlik ve kişiliğinin temel belirleyicisidir"(Günay,1999:24). Halk edebiyatı unsurlarından; bilmece, tekerleme, türkü-şarkı, atasözleri-deyimler, kelime ve kavram öğrenmede kolaylıklar içerirken, bireyin psiko-sosyal ihtiyaçlarını karşılamada ve nesiller arası sağlıklı iletişimin kurulmasına da katkı sağlamaktadır. "Halk bilimi kay-

naklarının çoğunda, Türk kültürüne ait pek çok kelime ve kavram ile dolu olduğu ifade edilmektedir (Çakmakcı 2009: 16).

Türk halk sanatı; işitsel olan Türk halk edebiyatı, halk müziğinden, dramatik–hareketli olan geleneksel Türk halk oyunlarından ve görsel olan ebru, hat gibi sanatlardan oluşur. El sanatlarına biz yeteri kadar değer vermezken Avrupa bu konuda kurumsal bir yapı oluşturmuş ve Fransa bu konuda bir bakanlık kurmuştur. "Geleneksel el sanatları, dünyada önceleri ulusal kültürün "maddi" boyutu olarak algılanır ve halk ekonomisinin bir parçası olarak görülürken, günümüzde "ulusal kalıf'ın en kolay küreselleşebilir "görsel" ürünleri olarak değerlendirilmektedir. Fransa'da Ekonomi ve El Sanatları Bakanlığı kurulmuştur"(Oğuz, 2002:5-10). Türk halk sanatlarının küresel olarak 'tüketim kültürüyle buluşması', sanayileşmenin olumlanmasıyla ticari sanatın üretiminin yöntemlerinin keşfidir. Tüketim kültürünün her parçası, sanatın bir konusudur(Cengiz, 2010: 11).

Avrupa Dil Portfolyosu'nun üç temel görüşünden birisini "yabancı dil öğretiminde kültürel değerlere yer verilmesi" ilkesi oluşturmaktadır. Yabancı bir dil olarak Türkçe öğrenmek isteyen bir kimsenin Türk kültür dünyasına da aşina olması gerekmektedir. "Bu dünya, halk edebiyatı-folklor ürünlerini kapsar. Bu ürünler de Türk kültürünün en önemli yapı malzemeleridir. Atasözleri, deyimler, masal, destan, efsane, fıkra, halk hikâyeleri gibi nice folklorik ürün, Türkçenin özünü en iyi yansıtan unsurlardır" (Turhan, 2014:1483). "Çok dillilik ve çok kültürlülüğün giderek önem kazandığı 21. yüzyılda yabancı dil olarak Türkçenin önemini artırmıştır. Türkiye'nin dünya ülkeleriyle ilişkilerinin artması Avrupa, Amerika, Afrika, Asya ve özellikle Türk cumhuriyetlerinde Türkçeye karşı ilginin artmasını sağlamıştır" (Göde ve Türkan, 2013:162).

Türkçe öğretiminde amaç, yalnızca Türk Dili'ni öğretmek değil; edebiyata, sanatı sevdirmek, dil ve kültür zenginliğimizi aktarmaktır. "Türkçeyi severek, isteyerek öğrenen bir yabancı, Türkiye'nin kültür elçisi durumuna gelmektedir" (Barın,2003:312). Kültürümüzün, sanat ve edebiyatımızın taşıyıcısı olan dil öğretiminde; söz varlığımızı içinde yer alan kalıp sözler, halk sanatına ve halk edebiyatına ait kavramlar aktarılmadığı takdirde yabancı dil öğretimi eksik ve yavan kalır.

Bu çalışmada Türk halk sanatı-halk edebiyatı, halk müziği gibi işitsel sanatlar; halk oyunları gibi hareketli sanatlar ve el sanatları gibi görsel halk sanatları üzerinde nitel verilere dayanarak bir çözümleme yapılmıştır.

Araştırmanın amacı:

Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için Konya'daki yükseköğretim kurumlarında okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin, Türk halk sanatı ve Türk Halk Edebiyatı unsurlarından 'olumlu-olumsuz' etkilenmeleri, öğrenmeleri ve aktarımları ne şekilde gerçekleştirdiklerini tespit etmek ve değerlendirmektir.

Araştırmanın yöntemi:

Bu çalışma nitel ve betimsel bir çalışmadır. Karasar'a (2008) göre betimsel araştırma-

lar, var olan bir durumun olduğu gibi betimlenmeye ve araştırma konusu olan bireylerin kendi koşulları içerisinde tanımlanmaya çalışıldığı araştırmalardır.

Veri toplama aracı ve süreci:

Bu çalışmada, yapılandırılmış mülakat yöntemi ve gözlemden yararlanılmıştır. Konya'daki üniversitelerde okuyan yabancı uyruklu öğrencilerle yüz yüze yapılan görüşmelerde Türk kültürüne, sanatına, diline ve edebiyatına ait mülakat soruları yöneltilmiş ve kayıt altına alınarak tasnif edilmiştir.

Çalışma grubu:

Araştırma, Konya'da bulunan üniversitelerin farklı bölümlerinde okuyan, yaşları 17-49 arasında değişen, en az bir yıldır Konya'da ikamet eden 286 kişiden oluşan ve 66 ülkeden gelen yabancı öğrenci grubunu kapsamaktadır. Çalışma grubunun tamamı üniversite öğrencileridir.

Sınırlılıklar:

Araştırmada, Konya'da bulunan üniversitelerin farklı bölümlerinde okuyan ve en az bir yıldır Konya'da ikamet eden üniversite öğrencileriyle sınırlandırılmıştır. Bu çalışmada, Türk halk sanatının üç ana bölümü (işitsel-dramatik-görsel halk sanatları) incelenmiştir.

Verilerin analizi ve yorumlanması:

Araştırmada yapılandırılmış mülakat aracılığıyla elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak yorumlanmıştır. "İçerik analizi, insan davranışlarını ve doğasını belirleme üzerinde doğrudan olmayan yollarla çalışmaya imkân tanıyan bir tekniktir" (Büyüköztürk, Çakmak vd. 2012: 240). Çözümlemede içerik analizi tekniği kullanılmıştır. "İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük kategorileri ile özetlendiği bir tekniktir" (Büyüköztürk, 2012: 240). Verilerde isim kullanılmamış kodlama yapılmıştır. Kodlamalarda dörtlü sistem kullanılmıştır. İlk harf bulunulan şehir (K-Konya), ikinci harf kaynak kişi (K-Kaynak kişi), üçüncü harf ülke (I-Irak), son olarak o ülkedeki öğrencinin sıralaması verilmiştir.

II. Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, ulaşılan bulgular; işitsel sanatlar-halk edebiyatı; hareketli sanatlar-halk oyunları ve görsel halk sanatları ana başlıkları altında toplanarak, tablolarla ve bulgulardan alıntılar yapılarak verilmiştir. Yapılan çalışmadaki kıtalara göre ülkelerin dağılımı, görüşülenlerin cinsiyeti ve yaş aralıkları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo-1:Kıtalara göre ülkelerin ve görüşülen yabancı uyruklu öğrencilerin cinsiyet-yaş aralığı dağılımı

Kıtalar	Ülke Adı	**Cinsiyet**			**Erkek yaş aralığı**	**Kız yaş aralığı**
		Erkek	**Kız**	**Toplam**		
Afrika	Cibuti	-	3	3	-	20-23
	Çad	5	1	6	20-23	21-21
	Demokratik Kongo Cum.	4	-	4	21-28	-
	Ekvator Ginesi	4	2	6	20-27	20-21
	Etiyopya	7	-	7	20-23	-
	Fas	1	2	3	22-22	20-25
	Fildişi Sahili	3	1	4	21-23	22-22
	Gabon	-	2	2	-	21-21
	Gana	3	-	3	22-26	-
	Afrika Cum.	10	-	10	18-22	-
	Kamerun	1	-	1	22-22	-
	Libya	1	-	1	21-21	-
	Madagaskar	1	-	1	20-20	-
	Malawi	1	-	1	21-21	-
	Mali	12	2	14	19-22	19-19
	Mısır	-	2	2	-	20-30
	Mozambik	2	2	4	19-19	19-21
	Nijerya	17	1	18	20-28	22-22
	Orta Afrika Cum.	-	1	1	-	20-20
	Ruanda	1	-	1	21-21	-
	Senegal	3	-	3	20-23	-
	Somali	16	6	23	18-25	21-25
	Sudan	4	4	8	22-28	18-21
	Tunus	1	-	1	21-21	-
	Zambiya	1	-	1	20-20	-
	Toplam: 25	**98**	**29**	**127**	**18-28**	**18-25**

Asya	Afganistan	5	1	6	20-27	23-23
	Azerbaycan	11	1	12	19-27	25-25
	Bangladeş	1	-	1	19-19	-
	Çin	2	1	3	21-28	33-33
	Endonezya	3	1	4	20-23	19-19
	Filipinler	1	-	1	19-19	-
	Filistin	5	1	6	18-26	22-22
	Gürcistan	1	-	1	20-20	-
	Hindistan	7	1	8	21-25	20-20
	Irak	18	6	24	21-46	18-45
	İran	1	-	1	24-24	-
	Kazakistan	4	5	9	19-25	20-23
	Kırgızistan	3	2	5	19-23	19-25
	Laos	-	1	1	-	17-17
	Lübnan	1	-	1	19-19	-
	Malezya	4	-	4	19-22	-
	Moğolistan	-	1	1	-	22-22
	Özbekistan	-	1	1	-	23-23
	Pakistan	3	-	3	19-23	-
	Suriye	5	6	11	19-27	19-23
	Suudi Arabistan	4	-	4	21-24	-
	Tacikistan	2	-	2	19-21	-
	Tayland	1	1	2	19-19	22-22
	Tayvan	1	-	1	21-21	-
	Türkmenistan	9	5	14	19-22	19-22
	Ürdün	4	-	4	21-29	-
	Yemen	1	1	2	23-23	20-20
	Toplam: 27	**97**	**35**	**132**	**18-46**	**17-45**

Avrupa	Almanya	2	3	5	22-25	20-23
	Arnavutluk	-	1	1	-	21-21
	Avusturya	1	-	1	23-23	-
	Belçika	-	1	1	-	22-22
	Bosna Hersek	4	2	6	22-27	21-22
	Bulgaristan	-	1	1	-	20-20
	Fransa	-	1	1	-	26-26
	Hollanda	4	-	4	22-24	-
	İngiltere	1	-	1	21-21	-
	Makedonya	1	-	1	20-20	-
	Sırbistan	1	-	1	22-22	-
	Ukrayna	-	1	1	-	20-20
	Yunanistan	2	-	2	19-22	-
	Toplam: 13	**16**	**10**	**26**	**19-27**	**20-26**
Amerika	Venezuela	-	1	1	-	21-21
	Toplam: 1	**-**	**1**	**1**	**-**	**21-21**
G . Toplam: 4	**66 ülke**	**211**	**75**	**286**	**18-49**	**17-45**

Tablo -1'e göre, araştırmaya 4 kıta ve 66 ülkeden katılan yabancı uyruklu öğrencilerin 211'i erkek 75'i kız olmak üzere toplam 286 öğrencidir. Yabancı ülkelerden gelen öğrenciler arasında en fazla 24 öğrenciyle Irak gelirken, Somali 23, Nijerya 18, Türkmenistan14 öğrenci ile ilk sıralarda yer almaktadır. Venezula, Ukrayna, Sırbistan, İngiltere, Bulgaristan gibi ülkelerden ise birer öğrenci bulunmaktadır. Yaş aralıklarının kıtalara göre dağılımı ise; Afrika'lı erkek öğrencilerin yaş aralığı 18-28, kızların yaş aralığı 18-25; Asya'lı erkek öğrencilerin yaş aralığı 18-46, kızların yaş aralığı 17-45 Avrupa'lı erkek öğrencilerin yaş aralığı19-27 kızların yaş aralığı 20-26 arasındadır. Konya'yı tercih edenlerin %90'ı Asya ve Afrika'dan gelen öğrencilerdir. Irak'tan gelen kız (17-45) ve erkek öğrencilerin(18-46) yaş aralıkları dikkat çekicidir.

A-İşitsel sanatlar-Halk edebiyatı:

Türk halk sanatı; halk edebiyatı, halk müziği gibi işitsel sanatlar; halk oyunları gibi hareketli sanatlar ve el sanatları, el işi olarak isimlendirilmiş olan halk resmi, çömlekçilik, ağaç işleri gibi üç boyutlu örnekler içeren görsel halk sanatlarından oluşmaktadır (Barışta, 2005:14). Halk edebiyatı üzerinde ilk tasniflerden birisi M. Doğan'ındır (Doğan, 1981:56). Çalışmanın bu bölümünde Doğan'dan sonra yapılan ve daha kapsamlı olan Saim Sakaoğlu'nun tasnifini kullanacağız. Sakaoğlu'nun anonim halk edebiyatı tasnifi şu şekildedir:

1. Anlatma esası üzerine kurulanlar: Fıkra, masal, efsane, halk hikâyeleri

2. Manzum olarak kurulanlar: Türkü, mani, ninni, ağıt, tekerleme
3. Manzum ve mensur şekiller: Bilmece, atasözü, deyim, alkış- kargış (Güleç, 2007: 52).

1. Anlatma esası üzerine kurulanlar:

1.1.Fıkralar: Fıkralar halk edebiyatımızda olduğu gibi günlük hayatın da vazgeçilmezidir. Kısa, anlamlı ve dudaklarda tebessüm oluşturan fıkraları, Güzel ve Torun, "Bir vak'a çerçevesinde nükteli bir şekilde anlatılan fıkralar, güldürücü, düşündürücü, küçük mizah ve hiciv hikâyeleridir."(Torun, Güzel, 2004:231) şeklinde tanımlar.

Yabancı uyruklu öğrencilerden bazıları Nasrettin Hoca hakkındaki düşüncelerini şu şekilde ifade ederken; *Eşeğe biniyor (KKG4).* Eşeğe ters binme… (KKI3). Şakacı birisi (KKS5). Nasrettin Hocanın mezarına gittim ama hakkında bir şey bilmiyorum (KKS10). *Nasrettin Hoca çok komik (KKE3). Irakta Nasrettin Hoca'ya Cuhaa denir. Cuhaa'nın anlattıklarını biliyorum.(KKI17). Tüm Türk dünyasında meşhur olan Nasrettin hocayı biliyorum ve bizde de çok yaygın (KKÇ3);* bazı öğrenciler ise Nasrettin Hoca fıkralarının başlıklarını söylemekle yetindiler: *Parayı veren düdüğü çalar (KKS4). Dünyanın ortasında diye bir fıkra (KKS8). Ya tutarsa biliyorum (KKM5). Halep oradaysa arşın burada (KKI7). Nasrettin hocanın Timur'dan köylülere fil istediği fıkrayı biliyorum (KKI3). Nasrettin Hoca ve karısıyla ilgili fıkra (KKA1). Kazan ile göle yoğurt mayalamayı biliyorum (KKS8). Parayı veren düdüğü çalar (KKI). Nasrettin Hoca'nın eşeğe ters bindiğini duydum (KKT5). Nasrettin Hoca'nın bindiği ağacı kesmesi (KKG2) gibi…*

Bir öğrenci jest ve mimiklerini de kullanarak Nasrettin Hoca fıkrasını şu şekilde anlattı: *Nasreddin Hoca'nın karısı çok geziyormuş. Hocaya; 'Çok geziyor' dediklerinde; 'Çok gezseydi bize de uğrardı' demiş (KAH6).*

Genelde öğrenciler fıkra bildiklerini söylemelerine rağmen anlatmaktan çekiniyorlar. Bunun sebebiyse; Türkçeyi yeterli düzeyde (C-1) kullanamamaları, fıkraları eksik bilmeleri ve yabancı bir dilde, bir fıkra veya olay anlatmanın zorluklarından kaynaklanmaktadır.

Nasrettin Hoca'nın en bilinen fıkrası 'Göle maya çalmak' tır. On öğrenci farklı isimlerle bu fıkrayı bildiğini söylemektedir:

Göle maya çalmak (KKN7).Göle yoğurt çalma (KKI7). Nasreddin Hoca Göle Maya Fıkrası (KKK7). Ya tutarsa fıkrasını biliyorum. (KKM1). Nasrettin hocanın göl mayalaması fıkrasını biliyorum (KKY3).Evet, Nasrettin Hocanın göle yoğurt dökmesi ve ya tutarsa dediği fıkrayı biliyorum (KKF1.

Bir öğrencinin ağız özelliklerini de kullanarak, *Nasrettin Hocanın göle yoğurt dökmesi veya ya tutarsa dediği fıkrayı biliyorum (KKA1)* deyip anlatması dile ve kültüre hakim olmaya başladığının bir göstergesiydi. *Nasrettin hoca bir gün gölü mayalıyormuş ordan geçenler Hocam napyosun yahu göl maya tutarm Nasrettin Hocada demiş ya tutarsa (KKA1).*

Sırasıyla, yedi öğrenci *'Eşeğe ters bindiğini'* duymuştum. Beş öğrenci '*Kazan doğurdu'* fıkrasını bildiğini söylemesine rağmen sadece iki öğrenci Nasrettin Hocanın *'Kazanın doğurduğuna inanıyorsun da öldüğüne niye inanmıyorsun'* dediği fıkrayı anlatabildi. İki öğrenci ise, '*Ye kürküm ye fıkrasını biliyorum.*' dedi ama anlatamadı.

Nasrettin Hoca fıkralarının dışında, etnik kökenli fıkralar sınıfına giren Karadeniz ve

Temel fıkraları da katılımcıların bildiği fıkralardandır. Anlatmaları istendiğinde bir öğrenci ahlaki kurallara uymadığı için anlatmamayı tercih etti; *Biliyorum Karadeniz fıkrası ama etik kurallara uygun değil. Onun için anlatamam (KKA2*).

Üç öğrenci ise şu Temel fıkralarını anlatmıştır:

Temel kapıyı açmış kapıcı ona çöp var mı diye sormuş? Temel de karısı Fadime ye çöp var mı? diye sormuş oda evet var demiş. Temel kapıcıya dönmüş var istemez (KKA4).

Temel'e sormuşlar: Evli kadınla dul kadın arasında ne fark vardır? diye. Temel'de dul kadın kocasının nerde olduğunu biliyor, diğeri bilmiyor (KKI2).

Temel'e sormuşlar: 'Çekik gözlü birinin Japon mu Çinli mi olduğunu öğrenmek için elinden tutun. Yapışıyorsa Japon dur, koli elinizde kalıyorsa Çinli'dir (KKI19).

145 öğrenci fıkra bilmediğini, 81 öğrenci ise bildiğini söylemiştir. Fıkra, anlatabilir misin? diye sorduğumuzda hatırlayamadığını ya da anlatamayacaklarını şu şekilde söylediler:

Nasrettin Hoca fıkrası biliyorum, çok güzel ve anlamlılar. Hatırlayamadım (KKI4).

Türkçe ifade yeteneğimin yeterli olmamasıdır…Evet, Türkçem iyi değil anlatamam (LKA6).

81 öğrenciden altısı sadece birer fıkra anlatırken, beş öğrenci; Temel fıkrası duyduğunu, ama hatırlayamadığını söyledi.

Nasrettin Hoca fıkralarını daha çok öğrenci bilmesine rağmen anlatmakta zorlandıkları görülmektedir. Temel fıkraları az öğrenci bilmesine rağmen kolaylıkla anlatıldığı için daha güncel ve daha komik olduğu söylenebilir.

17 öğrenci fıkraları ailelerine de anlattığını söyledi. Bu ülkelerin Orta Asya ülkeleri olduğu belirlenmiştir. İlginç olanı 81 öğrenci fıkra bilmesine-duymasına rağmen sadece 17 öğrenci anlatabilmektedir. Bir öğrenci ise ailesinin daha iyi öğrenebilmesi için Nasrettin Hocanın İngilizcesini satın almış ve götürmüştür: *Biliyorum. İngilizce şeklinde memlekette gördüm. Ama anlatamam (KKK1).*

1.2.Türk masalları: Bu çalışmada, Türk masallarıyla, Arap ve Dünya masallarının karıştırıldığı gözlemlenmiştir.

Arap masallarının en meşhuru olan Binbir Gece Masalları içerisinde yer alan Alahaddinin Sihirli Lambası ve Ali Baba ve Kırk Haramiler bazı öğrenciler tarafından bilinmektedir:

Bin Bir Gece Masallarını biliyorum (KKS1). Kitap almıştım 1001 gece masalları ama çok okumadım.(KKİ1). Ali Baba ve Kırk Haramiler (AKG4). Keloğlan, Alâeddin çok okudum biliyorum (KKA6).

Dört öğrenci Dünya masallarından Kırmızı başlıklı kız, Çizmeli Kedi, Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler masallarını bildiğini söylemiştir:

Kırmızı Başlıklı Kız, şu an unuttum (KKI3). *Kırmızı Başlıklı Kız. Tam olarak bilmiyorum* (KKA1). *Kırmızı Başlıklı Kızı ve Çizmeli Kediyi biliyorum (KKS4) ve Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler (KKT1).*

Bir öğrencinin aklında kaldığı kadarıyla anlattığı, "Uyuyan Güzel" masalından bir bölüm: *Evet, uyuyan güzel. Bi padişahın hiç çocuğu olmazmış yedi sene sonra kızı olmuş doğum günü cadı uyutuyo. Prens gelene kadar uyuyo (KKT6).*

Türk masallarından ise; çizgi filmi ve filmi televizyonlarda gösterilen Keloğlan masa-

lını yedi öğrenci bildiğini söylemiştir. İfadelerden en belirgin olanları şunlardır:

Keloğlan Masalını biliyorum ama anlatamam (KKT5).

Keloğlan'ın çizgi filmini kardeşime de izletmiştim (KKS7).

1.3. Türk halk hikâyeleri: Alptekin ve Orhan halk hikâyelerini şu şekilde tanımlar: "Göçebelikten yerleşik hayata geçişin ilk mahsullerinden olup; aşk, kahramanlık vb. gibi konuları işleyen; âşıklar ve meddahlar tarafından anlatılan nazım- nesir karışımı anlatmalardır."(Alptekin, 1997:7). Bir milletin dil değerlerini ve kültürel öğelerini en iyi takip edebildiğimiz ürünler o millete ait mitler ve halk hikâyeleridir. (Orhan, Gedik vd.,2012:53).

Katılımcılara, "bildikleri halk hikâyeleri" sorulmasına ve gerekli açıklamalar yapılmasına rağmen, halk hikâyeleri ile modern hikâyeleri karıştırmışlardır. Örnek görüşler şu şekildedir:

Ömer Seyfettin ve Sabahattin Ali, duymuştum (KKI1).

Şeftali ağacı adlı hikâye kitabını okudum (MKS4).

Klasik hikâyelerimizden; Leyla Mecnun ve Mesnevi de geçen hikâyelerle, Dede Korkut halk hikâyeleri hakkında katılımcıların görüşleri*:*

Mevlana hikâyelerini biliyorum (KKI17). Dede Korkut hikâyesini duymuştum geçenden 1 geçmeyenden 40 akçe alıyormuş ama hala çözemedim aslını (KKH1). Kürşat ve Yiğitleri (KKI11). Leyla ile Mecnun'u duymuştum. (KKÇ3). Leyla ile Mecnun efsanesi Aşk ile ilgili (KKI2).

Bazıları ise hikâyeyi tarihsel bilgi olarak görmektedir: *Edirne'yi ve İstanbul'un Fethi'ni okudum. Fatih Sultan Mehmet'in surların önüne gelince atından inip İstanbul'u selamlaması beni çok etkiledi (KKM10).*

1.4.Türk destanları: Destanlar, milletlerin din, fazilet ve milli kahramanlık maceralarını anlatan manzum hikâyeleridir (Banarlı,1971:7).

Katılımcıların örnek görüşleri:

Manas, Göktürk, Türeyiş hepsini biliyorum (KKK1). Manas destanını biliyorum (KKT5).

Eski Türk destanlarımızdan Bozkurt Destanını biliyorum (KKI3). Oğuz Kağan destanını biliyorum. Oğuzname diyoruz (KKK7).

İslamiyet'ten sonraki Türk destanlarından sadece Oğuz Destanı ve günümüzde de manasçılar tarafından söylenmeye devam eden Manas Destanı bilinmektedir.

Türk masallarını, hikâyelerini ve destanlarını 30 katılımcı bildiğini ama aklına gelmediğini, 165 katılımcı ise bilmediğini söylemiştir. Türk Dünyasından gelen öğrenciler ortak halk edebiyatı ürünlerine dikkat çekerek: *'Türkmen olduğumuz için hepsini biliyoruz zaten.'(KKI12),* yine soydaşlarımızdan bir öğrenci *'Sizde olanın aynısı bizde de var.'(KKA2)* cevabını vermiştir.

2.Manzum ve mensur şekiller:

2.1.Bilmece: 153 katılımcı bilmiyorum derken, 102 katılımcı ise bildiğini söylemesine rağmen bir bilmece sorduğumuzda, hatırlayamamıştır. 26 katılımcı ise bilmeceleri cevaplarıyla söylemiştir. En çok bilinen bilmeceler ise şu şekilde sıralanmaktadır: Altı katılımcı*, "Çarşıdan aldım bir tane eve geldim bin tane (nar)."* İki katılımcı, *"Bilmece*

bildirmece dil üstünde kaydırmaca? (Dondurma)" İkişer katılımcı, *"Mavi atlas, makas kesmez.(deniz).* ve *"Ben giderim o gider güneşte beni izler. (Gölge)"*

14 katılımcı ise birer adet bilmece bildiğini söylemektedir:

Küçücük fıçıcık içi dolu turşucuk (KKA3). Küçük mezar dünyayı gezer. (Ayakkabı) (KKA1).

Açılır kapanır ağzı var dili yok? (Kapı) (KAN1). Eğri oturalım doğru konuşalım? (Deve) (KAN2). Bebekken dört bacak, gençken iki bacak, yaşlanınca üç bacak nedir bu? (İnsan) (KKS12).

Katılımcıların, ailelerine anlattıkları örnek bilmeceler ise;

Bilmece bildirmece dil üstünde kaydırmaca? Bilmecesini anlattım (KAN4).

Küçük kare kutu içi insan dolu? Bilmecesini anlattım (KAM6).

İncecik beli, elimin eli. (Çatal) bilmecesini anlattım (KAN1).

2.2.Tekerlemeler: Tekerlemeler, insan belleğinde bıraktıkları izle dil becerilerinin zenginleştirir. Çocukların dinleme ve konuşma becerilerini etkiler (Dilci, Gür, 2012: 1507).

Yabancı öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmek açısından önemli olan tekerlemeleri 148 öğrenci bilmediğini, 27'si bildiğini söylemiştir. Öğrencilere bildiği tekerlemeler sorulduğunda ise; *Biliyorum. Aklıma gelmedi şimdi(KKK1). Bilmeceyi çok seviyorum şuan hatırlamıyorum (KKT5)* şeklinde geçiştirmeli cevaplar vermişlerdir. Bir öğrenci, *Tekerlemeyi diksiyon dersinde öğrendim, şu yoğurdu sarımsaklasak da mı saklasak. (KKB3*) diye ifade ederken diğerleri arkadaş ve okul ortamında öğrendiklerini söylemişlerdir.

En çok bilinen tekerlemeler ise; ikişer katılımcıyla sıralanan, *Bir berber bir berbere, gel beraber berber dükkânı açalım demiş (KKK8). Şu köşe yaz köşesi şu köşe kış köşesi orta da lamba şişesi. Al şu taka tukaları taka tukacıya götür. Taka tukacı taka tukaları taka tukalatmazsan taka tukacıdan taka tukaları al da geri getir (KKF2) ve Kartal kalkar dal sarkar dal sarkar kartal kalkar. (KKA5)* tekerlemelerdir.

Bazı öğrenciler müstakil tekerlemeleri eksik veya yanlış telaffuz etmektedirler: *Kartal kalkar dal sarkar… Gerisini yapamıyorum (KKY3). Bu yoğurdu saklasakta mı saklasak yoksa saklamasakta saklasak (KYA4).*

Bilinen diğer tekerlemeler: *Bir tas hoşaf (KKS). Boş su şişesi tekerlemesini zor öğrendim (KKT2). Mustafa mıstık, arabaya kıstık, üç mum yaktık, seyrine baktık (KKI6).*

2.3.Atasözleri-deyimler: 117 katılımcı atasözü-deyim bilmediğini, 6 katılımcı ise, konuşma sırasında kullandığını belirtmiştir. Katılımcılar tarafından 61 farklı atasözü söylenmiştir. Çok bilinen atasözlerinin yanında, az bilinen atasözlerini de kullanım yerleriyle söyleyebilen katılımcılar olmuştur:

Eşek bilmediği otu yerse başı ağrır. Her zaman kullanıyorum. (KKM5).Biri yer biri bakar kıyamet ondan kopar. Arkadaşlarımla muhabbet ederken söylerim (KKM6). Körle yatan şaşı kalkar. Herhalde kötü bişey için söyleniyor (KKS1). Keçinin yemediği ot başına vururmuş. Buradaki ev arkadaşlarıma kullanıyorum. (KKK1).Üzümünü ye bağını sorma. Her yalanın *altında bir doğru vardır. Bunları bazen arkadaşlara artistlik yapmak için kullanıyorum. (KKS12).*

En yaygın kullanım alanına sahip atasözleri ise; *damlaya damlaya göl olur-43*, *sakla samanı gelir zamanı* -13*, ayağını yorganına göre uzat-7, ak akçe kara gün içindir*-5, *bir elin nesi var iki elin sesi var*-4, 3'er katılımcı ise- *görünen köy kılavuz istemez, acele işe şeytan karışır* atasözlerini söylemişlerdir.

Deyimler: Katılımcılar 23 farklı deyim söylemiştir. Katılımcılardan bazıları bir deyim söylerken, bazıları da deyimleri kullanım yerleriyle birlikte sıralamışlardır:

Gözümden düştün. Birisi küstüğünde kullanıyor herhalde (KKAL1).Çoğunu öğrendim, burnundan kıl aldırmamak. Çok sık kullanırım (KKA2).Okudum ama hatırlamıyorum sadece gözümden düştü, aynı tas aynı hamam. Yeri geldiğinde kullanırım (KKI4). Hem suçlu hem güçlü. Bir taşla iki kuş vurmak. Her zaman kullanırım (KKF2).

En çok bilinen deyimler ise; burnumda tütüyor-5, gözünden düşmek-3 ve 2'şer katılımcı karnı zil çalmak ve etekleri zil çalmak deyimleridir.

Tablo 2.Yabancı uyruklu öğrencilerin işitsel sanatlar-halk ed. türleriyle ilgili sayısal değerleri:

İşitsel Sanatlar-Halk Ed.türleri	Bilen kişi sayısı	Anlatan kişi sayısı	Farklı örnek sayısı
Fıkralar	81	17	15
Türk Masalları	19	1	8
Türk Halk Hikâyeleri	13	-	7
Türk Destanları	30	-	6
Tekerleme	27	2	8
Bilmece	128	7	17
Atasözleri	164	5	61
Deyimler	143	5	23
Toplam		**37**	**145**

Tablo-2'ye göre, araştırmaya katılanlar halk edebiyatı türlerine ait 145'i farklı örnek vermiştir. 164'ü 61 farklı atasözünü, 143'ü de 23 farklı deyim bildiğini ifade etmiştir. Atasözü-deyimler, yazı ve konuşma dilinde sıklıkla yer almasından dolayı en fazla öğrenilen ve günlük hayatta kullanılan unsurlardır. En az bilinen Halk edebiyatı unsurlar ise 19 öğrenciyle Türk Masaları ve 13 öğrenciyle Türk Halk Hikâyeleri olmuştur. Uzun ve sanatlı dil yapısından dolayı anlatabilen öğrenci çıkmamıştır. Fıkraları bilen sayısı 81 olmasına rağmen 17'si anlatabilmiştir. Ayrıca, 37 öğrenci aile ve arkadaş çevresine öğrendiği halk edebiyatı türlerini aktarmıştır.

B-Hareketli sanatlar-halk oyunları: Halk oyunları ve halk dansları ait oldukları halkın ya da ulusun duygu, düşünce ve eğilimlerini, heyecan ve sevinçlerini çeşitli vesilelerle (düğün, bayram v.b.)yansıtan en değerli kültür ürünleridir (Terzioğlu 1991: 43).

Öğrenimine Konya'da devam eden katılımcılar, Konya yöresine ait Konyalım türküsü eşliğinde Konya havalarını, Konya kaşık havalarını ve Konya'da yaşayan Kürt vatandaşlarımızın düğünlerinde yaygın olan Şemmameyi ve düğünlerin vazgeçilmezi düğün halayını çektiklerini şu şekilde ifadelerine yansıtmışlardır:

Halay, kolbastı, Konya havası gibi oyunlar (KKM7). Kaşık oyunu yarı yamalak, öğrendim (KKI1). Konya kaşık havası ve halay çekmeyi öğrendim(KKE3). Misket, Konyalım, Halay havaları öğrendim (KMS1). Evet, Şemmame, halay, mezdeke (KKT6). Halay, zeybek, Konya oyunu (KKB3). Halay, horon, Konya kaşık oyunu öğrendim (KKK7). Damat alayı ege yöresi ve penguen dansı Çerkezlere özgü(KKB2). Damat halayı ve harmandalı öğrendim (KKB3).

Konya yöresi dışında ise iki katılımcı: *Ankara'nın bağlarını öğrendim (KKT5). Evet, Artvin Yöresi'nin halk oyunlarını öğrendim (KKK8).*

Bazı katılımcılar ise halk oyunlarını öğrenmek için fırsat bulamadığını fakat kursa giderek öğrenmek istediklerini söylediler: *Hayır, ama öğrenmek istiyorum. Boş bir zamanımda kursuna gitmeyi düşünüyorum (KKSO1). Öğrenmedim ama öğrenmek isterdim. Mesela, Zeybek (KKH3).* İki katılımcı ise dans deyince; *Hip hop biliyorum (KKS4). Efe dansı, biliyorum. (MKS4)* diye söyledi.

Tablo 3. Yabancı uyruklu öğrencilerin hareketli sanatlar-halk oyunları ve halk danslarıyla ilgili sayısal değerleri:

Öğrenilen halk oyunları	Öğrenen kişi sayısı	Öğrenmeye çalışan kişi sayısı	Öğrenmeyen kişi sayısı
Halay	34	12	240
Düğün halayı	2	1	283
Damat halayı	3	-	283
Harmandalı	2	4	280
Konya oyun havaları	5	3	278
Kaşık oyunu	2	1	283
Ankara'nın Bağları	8	4	274
Ankara oyun havaları	4	3	279
Oyun havaları	13	6	267
Halk oyunları	2	-	284
Kolbastı	7	5	274
Horon	1	1	284

Misket	6	1	279
Artvin Yöresi'nin halk oyunları	1	-	285
Çiftetelli	3	3	280
Zeybek **İsmi bilinmeyen oyunlar**	1	3 34	282 252
Toplam	**94**	**81**	

Tablo-3'e göre 81 öğrenci halk oyunlarını öğrenmeye çalışırken, 94'ü de bir halk oyunu öğrendiğini belirtmiştir. 34 öğrenci halay öğrenirken, 12'si de öğrenmeye çalıştığını vurgulamıştır. Halaydan sonra;13+6=19 öğrenci genel oyun havalarını, 8+4=12 öğrenci Ankara'nın Bağları ve 4+3=7 öğrenci Ankara Oyun Havalarını öğrenmeye çalışmıştır. Türkiye genelinde bilinen ve düğünlerin vazgeçilmezi olan Ankara havaları, Konya'da da karşımıza çıkmaktadır. Artvin yöresi, Zeybek, Karadeniz horonları ise en az bilinen ve oynan oyunlar arasındadır.

C-Görsel halk sanatları: Genellikle, "El sanatı", "Türk el sanatı" ve "Geleneksel Türk el sanatı" terimleri birbirlerinin yerine kullanıldığı görülmektedir.(Oğuz, 2002:54). Türk el sanatları günümüzde turistik ve ticari açıdan ele alınmakta, kültürel ve folklorik boyutu göz ardı edilmektedir. "Türkiye'de el sanatları çoğunlukla geleneksel ve dekoratif niteliklidir. Halı dokumacılığı, seramikçilik, hat, ebru gibi (Öter,2010:177). El sanatları salt ekonomik bir üretim faaliyeti değil; ulusal hafızayı, kültür mirasını, kimliği etkileyen yönleriyle sosyolojik ve folklorik boyutları olan bir kavramdır." (Öter, 2010:174).

Görsel sanatlar kurslarına gidenlerin sayısı az olmakla beraber görüşleri şu şekildedir:

Ebru kursuna gidiyorum. Çok zevkli bir sanat (KKH6). Ney kursuna gittim. Okulda mehter marşını dinledim ve öğrenmek istiyorum (KKM10). Ney kursuna gittim ama çok zor öğrenemedim bıraktım (KKY2).

Örnek görüşler ise şunlardır:

Ebru yapmaya çalıştım ve Lale şekli (KKI1). Kaldığım yurtta ebru yaptım ama kursa gitmedim (KKS1). Ney öğrendim. Kanun ve ney hoşuma gidiyor (KKS12). Ben Konya ziyarete geldim. Otogarda ney duydum. Sordum bana ney dediler. Ben Almanya'da ney kursu gittim. Çok beğendim. O yüzden Konya'da yaşamak istedi neyden önce yan flüt çalıyordu, keman çalıyordu. Müzik çok seviyor (KKA3). Ben zaten Almanya'da ney kursuna gittim Petra ile. Ondan sonra Türkiye'de okuluna gitmeye karar verdik (KKA7). Hat kursuna başladım ama başlangıç düzeyindeyim (KKM3). Kilim kursuna gittim, çok güzeldi (NKF1).

Kursa gitmek isteyen, meraklı öğrencilerin görüşleri ise şunlardır:

Türk arkadaşlarımın saza ilgileri olması nedeniyle benimde ister istemez ilgim arttı. Öğrenmek istiyorum ilerde diğer sanatları öğrenmek isterim (KKS8). Hayır. Öğrenmedim. Bağlama öğrenmek isterim. (KAM7).

Bazı öğrenciler bir enstrüman öğrenmekle kalmamış, kendisini geliştirebilmek için çalgı satın almıştır: *Kaval aldım(KKM1). Ney çalmasını öğrendim. Ney satın aldım. (KKS12) Saz öğreniyorum ve iki keman aldım ama çalmıyorum (KKA4).* Beş öğrenci gitar kursuna giderek gitar çalmayı öğrenmiş ve gitar satın almıştır. *Gitar aldım ve kursa gidip öğrendim severek çaldığım bir enstrüman (MKÇ5).*

İki öğrenci kursta yaptıklarından memleketlerine giderken hediye olarak da götürmüşler ve el sanatlarımızın tanıtılmasına katkı sunmuşlardır. Görüşleri şöyledir:

Nakış kursuna gittim ve çok güzel işleme teknikleri öğrendim memleketimde ki arkadaşlarıma küçük hediyeler hazırladım götürdüm (KKT5). Bir sene önce ahşap boyama kursuna yazılmıştım çok güzel işler çıkardım. Yaptıklarımı arkadaşlarıma hediye ettim ve memleketimde ki sevdiklerime fotoğraflarla ve videolarla gösterdim hoşlarına gitti ve memleketime de getirmemi istediler (KKA4).

Tablo 4. Yabancı uyruklu öğrencilerin görsel halk sanatları ve çalgılarla ilgili sayısal değerler:

Öğrenilen çalgı -sanatlar	Kursa gitmedim.	Kursa gittim. Öğreniyorum.	Kursa gittim. Öğrenemedim.	Kursa gitmeden Öğrendim.	Kursa gitmek istiyorum
Saz-bağlama		3	-	-	5
Ney		9	2	-	6
Ud		-	-	-	1
Ebru		10	1	5	21
Hat		9	-	-	10
Kilim		1	-	-	-
Dikiş-nakış		2	-	-	-
Ahşap boyama		1	-	-	-
Çini		1	-	-	-
Genel kurslar	224	4	2	36	15
Toplam	**224**	**40**	**5**	**41**	**58**

Tablo-4'e göre, 224 katılımcı kursa gitmediğini ve bir çalgı almadığı cevabını vermiştir. Bu oldukça yüksek bir rakamdır. Buna karşılık 58 öğrencinin kursa gitme ve öğrenme isteğini belirtmesi, 41'nin kursa gitmeden şahsi çabalarıyla öğrenmesi; kültürümüz ve geleneksel sanat-zanaatlarımız adına sevindiricidir. Kursa gidenlerden öğrenmeye devam eden 40 ve kursa gidip de başarısız olan yalnızca beş öğrencidir. Katılımcılar**,** öğrenememe sebebi olarak; derslerinin yoğunluğunu, maddi imkânsızlıkları, yurt ortamını, öğrenme zorluğu gibi sebepleri sıralamışlardır: *Eğer evde kalsaydım öğrenebilirdim çünkü yurt sesli aletleri öğrenmeye müsait değil, hayır almadım (KKT5).*

Sonuç ve öneriler:

Bir yabancı dili ileri seviyede sözlü-yazılı ifade edebilmek için temel becerileri ve gramer kurallarını öğrenmek yeterli değildir. Öğrenilecek yabancı dile ait değerleri, kalıplaşmış ifadeleri, kültürel ve sanatsal unsurları da tanımak ve kullanmak gerekir.

Küreselleşen dünyada, Türk halk sanatına ve halk edebiyatına ait unsurların aktarımı özellikle de lisans ve lisansüstü eğitim almak için ülkemizi tercih eden yabancı uyruklu öğrenciler açısından gün geçtikçe önemini artırmaktadır.

Bu çalışmayla, Konya'da yükseköğretimde okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin Türk halk sanatı-edebiyatından 'olumlu-olumsuz' etkilenmelerini ve Türk kültürüne ait aktarımları yapılandırılmış mülakat ve gözlem yoluyla tespit edilmiştir.

1. Araştırma kapsamında; 66 farklı ülkeden gelen ve Konya üniversitelerinde okuyan yaşları 17-49 arasında değişen 211'i erkek 75'i kız olmak üzere 286 yabancı öğrenci ile görüşülmüştür. Erkek öğrencilerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Anayasamızda olan kadınlar için pozitif ayrımcılık uygulaması gelen yabancı öğrencilere de uygulanarak teşvik edilebilir ve yeni stratejiler geliştirilebilir.

2. Genellikle Orta Asya'dan gelen 17 öğrenci fıkraları ailelerine de anlatarak bir kültür alış-verişine katkı sunmuşlardır. İlginç olanı 81 öğrenci fıkra bilmesine-duymasına rağmen sadece 17 öğrenci anlatabilmiştir. Nasrettin Hoca fıkralarını daha çok öğrenci bilmesine rağmen anlatmakta zorlandıkları görülmektedir. Temel fıkralarını daha az öğrenci bilmesine rağmen kolaylıkla anlatabildikleri için daha güncel ve daha komik olduğu söylenebilir. Dil eğitim merkezlerinde güncel ve komik fıkraların kullanılması, dil öğretimini daha zevkli ve kalıcı hale getirebilir.

3. Katılımcılardan 164'ü 61 farklı atasözünü, 143'ü de 23 farklı deyim bildiğini söylemiştir. Atasözü-deyimlerin kısa olması ve yazı-konuşma dilinde sıklıkla yer almasından dolayı en fazla öğrenilen ve günlük hayatta kullanılan unsurlardır. En az bilinen türler ise; 13 öğrenciyle Türk Halk Hikâyeleri ve 19 öğrenciyle Türk Masaları olmuştur. Uzun ve sanatlı dil yapılarından dolayı anlatabilen öğrenci çıkmamıştır. Kısa ve günlük hayatta yaygın kullanım alanına sahip deyim-atasözlerini derslerde kullanılmalı, masal ve hikâyelerimizde sıkça kullanılan di'li ve miş'li geçmiş zaman eklerine de öğretim faaliyetlerinde sadeleştirilerek kullanmalıyız.

4. Katılımcıların, Konya yöresine ait Konyalım türküsü eşliğinde Konya havalarını, Konya kaşık havalarını ve Konya'da yaşayan Kürt vatandaşlarımızın düğünlerinde yaygın olan Şemmameyi ve düğün halayı çektikleri ifadelerine yansımıştır. Düğünlere katılmak öğrenciler açısından eğlenceli ve kültürel değerlerimizi aktarım açısından önemlidir. Bu sebeple yabancı öğrencilerin düğünlere katılmalarını sağlayacak etkinlikler yapılmalıdır.

5. En çok bilinen atasözü-deyimler ise; *damlaya damlaya göl olur-43*, *sakla samanı gelir zamanı-13,* burnumda tütmek-5 ve gözünden düşmek-3 katılımcı tarafından söylenmiştir.

6. En çok bilinen bilmece ve fıkralar ise; *Çarşıdan aldım bir tane eve geldim bin tane (nar)-6, Eşeğe ters binme-7* ve *Kazan doğurdu* fıkrası 5 katılımcı tarafından bilinmektedir.

7. 224 katılımcı halk sanatları kursuna gitmediğini ve bir çalgı aleti almadığını söylemiştir. Bu oldukça yüksek bir rakamdır. Buna karşılık 58'nin kursa gitme ve öğrenme

isteğini belirtmesi, 41'nin kursa gitmeden şahsi çabalarıyla öğrenmesi; kültürümüz ve geleneksel sanat-zanaatlarımız adına sevindiricidir. Kursa gidenlerden öğrenmeye devam eden 40 kişi, başarısız olan ise yalnızca beş kişidir.

8. 46 öğrenci halay, 19 öğrenci oyun havaları, 12'si Ankara'nın Bağları ve 7'si Ankara Oyun Havalarını öğrendiklerini söylemişlerdir. Türkiye genelinde düğünlerin vazgeçilmezi olan Ankara Havalarının biliniyor olması, Konya'da da karşımıza çıkmaktadır. Artvin yöresi, Zeybek, Karadeniz horonları ise en az bilinen oyunlar arasındadır. Konya'ya yakın bölgelerin oyunlarının biliniyor olması yakından uzağa ilkesiyle açıklanabilir.

9. Ülkemize eğitim için gelen öğrencilere Türk halk sanatı unsurlarımızı en güzel ve kalıcı bir şekilde aktarabilmenin yolu; kurslara, sanat etkinliklerine katılma veya sergilendikleri müze ve sanat evlerinde görmeleriyle mümkündür. Örneğin düğün-ölüm konuları işlendikten sonra bir köy düğününe ya da cenazesine öğrencilerin katılmaları; konuyu pekiştirmeleri, halk sanatı ürünlerini görmeleri ve doğal kültürel aktarımın olması açısından oldukça önemlidir.

10. Ülkemize gelen her yabancıyı bir kültür elçisi olarak görmeli; kültürel ve edebi mirasımızı, ders ortamında ve ders dışı faaliyetlerde göstermenin yollarını araştırmalıyız.

Kaynaklar:

Alptekin, A. (1997) *Halk hikâyelerinin motif yapısı*, Ankara: Akçağ.

Banarlı, N. S. (1971*) Resimli Türk edebiyatı tarihi*. İstanbul.

Barın, E. (2003)Yabancılara Türkçe öğretiminde söz varlığının önemi, *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi,* 3: 311-317.

Barışta, H. Ö. (2005) *Türkiye cumhuriyeti dönemi halk plastik sanatları*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.

Büyüköztürk, Ş. vd. *(*2012) *Bilimsel araştırma yöntemleri*, 11. Basım. Ankara: Pegem Akademi.

Cengiz, E . (2010) Popüler kültür ve sanat*, folklor/edebiyat*, (64), 7-14.

Çakır, R**.** (2006) Berdinazar Hüdaynazarov'un romanlarında halk edebiyatı unsurları, *Akademik Araştırmalar Dergisi, 29*: 1–24.

Çakmakcı, C. C. (2009) İlköğretim ikinci kademe Türkçe öğretiminde kavram geliştirme açısından atasözü ve deyimler. *Yayımlanmamış yüksek lisans tez*i, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.

Dilci, T. Gür, T. (2012) Tekerlemelerin eğitim-öğretim sürecinde kullanımına yönelik ilköğretim öğrencilerinin görüşleri Sivas ili örneği. *Turkish Studies*, Volume 7/4: 1503-1518.

Doğan, M. (1981) *Halk edebiyatı, Türk dili ve edebiyatı ansiklopedisi* IV, yay. haz.. Ezel Erverdi, İstanbul: Dergah.

Elçin, Ş.(2000). *Halk edebiyatına giriş*, Ankara: Akçağ.

Emiroğlu, S. (2014), Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı anlatımlarında Türkçenin dil bilgisi ve yazım özellikleriyle ilgili karşılaştığı zorluklar, *International Journal of Language Academy*, 2/3: 110-130.

Göde H. A. Türkan H. (2013) Yabancı uyruklu öğrencilere Türkçe öğretiminde millî kültü-

rümüzü oluşturan halkbilimi (folklor) unsurlarından yararlanma. Uluslararası Dil -Edebiyat Çalışmaları Konferansı; Tiran/Arnavutluk: 162-169.

Güleç, İ**.** **(**2007) Anonim Halk edebiyatının tasnifine dair yeni bir öneri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14: 47–58.

Günay, U. (1999) Osmanlı imparatorluğu ve Türk halk kültürü, *Osmanlı Kültür ve Sanat. c*.9, Ankara: Yeni Türkiye.

Oğuz, M. Ö. (2002) Ulusal kalıtın küreselleştirilmesi ve Türk el sanatları, *Milli Folklor*, 54: 5-10.

Orhan, S. Bulut, M. vd. (2012)Türkçe eğitimi açısından kültürel değerlerin aktarılmasında halk hikâyelerinin yeri ve önemi üzerine bir inceleme, *The Journal of Academic International Journal of Social Science* 5/ 3: 51-57.

Öter, Z. (2010) Türk el sanatlarının kültür turizmi bağlamında değerlendirilmesi, *Milli Folklor*, 22: 174-185.

Özbay, M. (2002) Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretimi. *Türk Dili*, 602: 112-120.

Terzioğlu, A. (1991) Halk oyunlarının eğitimdeki rolü. *Türk halk oyunlarının öğretiminde karşılaşılan problemler sempozyumu bildirileri.* Ankara: 43.

Torun, A. - Güzel, A. (2004) *Türk halk edebiyatı el kitabı*, Ankara: Akçağ.

Turhan, T. (2014) Yabancılara Türkçe öğretiminde Türk halk edebiyatı metinleri kullanımı: Oğuz Kağan Destanı örneği, *Turkish Studies,* 9/3 Ankara:1481-1497.

Yıldırım, A. - Şimşek, H. (2011) *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Ankara: Seçkin.